

mismatului român C. Preda, *Monedele geto-dacilor*, București 1973), încheie substanțialul al II-lea volum al publicației slovace de arheologie.

SEVER DUMITRAȘCU

STUDII ȘI MATERIALE DE ISTORIE MEDIE*

Cel de-al optulea volum din colecția *Studii și materiale de istorie medie* cuprinde un material bogat, axat pe două personalități proeminente ale istoriei noastre: Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul. Este analizată politica externă a Moldovei într-unul din importante momente ale sale: războiul moldo-polon din anul 1479, în lumina izvoarelor moldovene și străine, precum și a documentelor de cancelarie, mai ales a acelor pe care prof. Garbacik le-a găsit la Zagreb (Gheorghe Duzinchievici, *Războiul moldo-polon din anul 1497. Critica izvoarelor*). Sînt precizate elementele relațiilor artei epocii lui Ștefan cel Mare cu lumea occidentală, în special cu cea italiană (mai ales venețiană), obiectele de artă din epoca respectivă dînd impresia unei atmosfere „italienizante” la curtea Moldovei din secolele XVI—XV (Corina Nicolescu, *Arta epocii lui Ștefan cel Mare. Relații cu lumea occidentală*). Imaginea este completată cu cîteva precizări privind înfloritoarea cultură a epocii sale (Constantin Rezachevici, *Un tetraevanghel necunoscut aparținînd familiei dinspre mamă a lui Ștefan cel Mare*; Ilie Corfus, *Ștefan cel Mare pe o frescă polonă*). Pentru a completa imaginea de ansamblu a epocii valoros ni se pare materialul lui Ștefan S. Gorovei, *Note istorice și genealogice cu privire la urmașii lui Ștefan cel Mare*.

Politica externă românească din secolul al XVII-lea, importantă pentru implicațiile sale de perspectivă, este prezentată într-un amplu material de către Florin Constantiniu (*De la Mihai Viteazul la fanarioși: observații asupra politicii externe românești*). Raporturile statelor feudale românești cu puterile învecinate în condițiile continuării ofensivei otomane spre vest, problema pericolului pašalicului turcesc, atitudinea boierimii față de pericolul otoman, relațiile cu Polonia, Imperiul habsburgic și Rusia sînt amplu prezentate în cadrul studiului.

Bazat pe un bogat material arhivistic provenind de la Brașov și Sibiu, din arhivele Bisericii Negre din Brașov, studiul lui Iancu Bidian, *Organizarea și rolul meșteșugarilor în viața economică și socială a orașului Brașov în secolul al XV-lea*, relevă rolul pe care Brașovul l-a avut în relațiile comerciale transilvano-muntene, felul în care piața

* vol. VIII, Editura Academiei R.S.R., București, 1975, 257 p.

munleană a promovat orientarea meșteșugurilor din orașul de la poalele Tîmpei spre un anumit profil economic.

Rubrica de izvoare și instrumente de lucru inserează articolul profesorului universitar și cercetătorului științific Francisc Pall de la Cluj și aduce materiale noi cu privire la domnia lui Matei Basarab (*O vizită în Țara Românească în anul 1644 (relatare inedită a lui Baksic)*).

Volumul se încheie cu o bogată rubrică de observații critice, note, recenzii care fac și din acest număr al publicației o apariție completă, deosebit de valoroasă.

LIVIU BORCEA

AUREL RĂDUȚIU, *Incursiuni în istoriografia vieții sociale*, Editura Dacia, Cluj, 1973, 201 p.

În ultimul timp mai mulți istorici și filosofi se arată a fi preocupați de problemele teoretice ale științelor istorice printre care nu pe ultimul loc se înscrie istoria istoriografiei, frecventată mai ales de cercetătorii clujeni. După cele două contribuții majore ale lui Pompiliu Teodor despre evoluția gândirii istorice românești, a apărut această carte, care constituie o merituoasă încercare de dezbateră a problematicei istoriei istoriografiei sociale românești.

Analizînd conținutul istoriei sociale, autorul reliefează consecințele descoperirii materialismului istoric asupra filosofiei istoriei și a metodologiei practice, a perfecționării mijloacelor tehnice ale istoriei, transformările survenite în știința istoriei sub raportul specializării ei ca domeniu al realității istorice. „*Descoperind legile dezvoltării sociale ca legi obiective, marxismul — apreciază, cu justificare, autorul — a deschis în istoria socială calea de la descriptivismul fenomenului social și de la interpretarea lui idealistă la analiza strict științifică a istoriei omenirii*”. Fără a avea pretenția de a epuiza sarcinile unei introduceri în istoria socială, autorul își propune să deschidă „*drumul lung care ne așteaptă în prezentarea cercetărilor românești de istorie socială cu preocupările de actualitate care frământă în această direcție știința istoriei astăzi, pentru a avea de la început termenul final de comparație*” (p. 20). Bilanțul studiilor este prezentat ca un capitol din istoria istoriografiei românești.

Autorul examinează apoi momentul constituirii istoriei sociale ca preocupare istoriografică de sine stătătoare, urmărind interesul pentru istoria socială în istoriografia medievală și în istoriografia iluministă. Organic legată de acest prim moment este etapa imediat următoare,